

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimercres 10 de Mars de 1897

Núm. 3.213

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 4
provincias trimestre 10
Extranjer y Ultramar 15
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 7 (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals
librerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Malloré, plassa Sant Jaume, 2.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

GRANS CRIADERS DE CEPS AMERICANS HISPANO-AMERICANS

EN
Montmeló, Parats, Montornés y Moncada

25 hectàreas de Plantacions

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

Propietaris viticultors, proveïdors dels principals Centres, comarcas agrícoles, viviers
opciats y particulars del Extranjer, Península y Balears, premiats ab gran diploma de
mérit en lo Concurs píticcola de Badalona de 1892. Representació en totes las provin-
cias d' Espanya.

Demánis lo Catálech General núm. 9 de 1896-1897.

Empelts.—Barbats.—Estacas.—Seleccions perfectas.—Autenticitat
garantidas.—Pera telegramas: ANTON DELMAS, Barcelona

V. Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓ GENERAL
Ponent, 61, Barcelona

SUB DIRECCIÓ
Mar, 46, Valencia

REPRESENTANT EN LA PROVINCIA DE TARRAGONA
Pere Fabregas, carrer S. Joan, 28 primer.—Reus.

SECCIÓ DOCTRINAL

AL «IMPARCIAL»

La manifestació portada a cap per totes las Asso-
ciacions Catalanistas y presidida per lo sabi y res-
pectable catedràtic doctor Rubio y Lluch s' ha indi-
gestat a tots los diaris butiflers mes a *El Imparcial*
que l' hi dedica una quantitat de ratlles no sabem si
pendreu en broma o en serio, mentres a *La Epoca*,
que n' ha tret pasta per un article editorial titolat
«Una sola cosa con distintos nombres» li respondrem
ab més deteniment y calma. Avuy al diari de la
Marcha de Cadiz, al director d' orquesta d' aquesta
premsa que explota la emoció y menja generals a
tota hora; avuy al patrioter, al estrategich de café y
al xerrayre que arregla ls emisteris, arrasserat al
sol, xerrant molt y las mans plegadas. Demá a la
RESPECTABLE é inflada diplomática que canta las
glorias de Don Anton, los triomphs dol duch de Te-
tuán y las *gaitas*? dots del ministre d' Ultramar.

Primerament ignorem si en la manifestació fou
insultat: un estudiant per haver cridat «Viva Espa-
ña» «Viva España» podem cridar tots los catalanis-
tas sense estar en desacort ab cap de las nostras
ideas y també visca Castilla, visca Galicia y visca
Catalunya y totes quantas regions formem l' Estat
espanyol. Pero si un estudiant fou insultat per ha-
ver proferit aquest crit, mal fet.

No obstant, desde ara ja li avansém al *Imparcial*
que totes quantas personas prengueren part en aque-
lla manifestació son prou dignes y las coneixem prou
pera poder negar desde ara que insultessin a ningú
¿Qué, creu que usavan *chaquetilla corta* com cuan se
fan manifestacions a la Cort? Ca, home, ca; no n viu
cap dels consums, ni de la nómina d' aquells mani-
festants, ni son del *Asilo* de l' Aguilera.

Y ara la *insensatez* catalanista, que ell voldria que
hagués sigut xiplada a Barcelona, li havém de dir
que va ab bonas companyias, puig a Inglaterra, a
Fransa y a Italia los sentiments a favor de Grecia se
generalisan y arriban a fer pressió en los governs.

En quant a la aborreible *dominació estranha* devém
dir al *Imparcial* que en conciencia no s pot estimar
a qui avuy ens pren nostre dret, demá nostra parla,
y un altre dia nostres homes, cridanine mes a las
filas que no n pertocan. No es a Espanya que s' abo-
rreix, diguem ho ben alt, es als homes que la gover-
naren, la governan y la governarán y a las lleys que
ens han donat sens volerlas y que ns fan menjar
sens poguerlas pahir y que ns farán pagar com a
bonas sent inservibles y mudables. ¡Pero es molt

cómo aixó de anomenar separatistas a tots cuants
fan algun acte de protesta contra la actual organisa-
ció política de la Nació! Nosaltres anomenaríam de
bon gust *separatistas* a tots aquells polítichs que ab
sos desacerts y potser ab sos *chanchullos* y *pagares*
han contribuít molt pera que s' alsés l' actual gue-
rra de Cuba y la de Filipinas.

veure la punteta del seu morret de guineu, artera es
lo párrafo següent que no té desperdici:

«La nación entera pelea por mantener bajo la
bandera española territorios donde Cataluña gana,
no solo más que ninguna otra región de la Península,
sino más que la Península toda.»

¡Ah! si ¿eh? La nación entera—llegéixis los caste-
llans, perque ells son aixis, tot ho fan ells—está ves-
sant la seva sang pera que ls catalans se guanyin
la vida; ¡veyeu quins cors més tendres y quina ab-
negació! ¡Ah! plagas, com sabeu benbé tocar lo botet
a la vostra gent: sus a la que guanya; sus a la rica;
sus als vensuts; a n' ells; més collas d' investigadors,
més collas de Sanchez y Gutierrez; més sayons y
dogals, qu' es la que *guanya*; la que té alguna cosa
encara pera perdre, la que s fa rica... ab la forsa de
sos brassos y l' estalvi de lo poch que guanya, a ella
a ella, dihemli *separatista* y arrenquemli lo poch que
li queda: y ara vinga la marxa de Cádiz!

Lo de Creta

Un telegrama de Atenas diu que s coneixen ja
las líneas generals de la nota que l Govern grech pre-
sentrará a las potencias.

Aquest document revela gran habilitat.
Diu que l Govern grech desitjaria averiguar en tot
y atendre los consells y excelents propósitos de las
grans potencias, pero que debers d' humanitat, comu-
nitat de rassa y sa especial situació geográfica, han
reclamat en los assumptos de Creta una intervenció
que jutjavan simpática las Cancillerías y la opinió d'
Europa.

Afegeix que si Grecia ha lograt establir un régi-
mea provisional que garantisi la vida y bens dels
cristians de Creta, la retirada de las tropas gregas de
la isla reanudaria las metansas y crueldats anteriors,
sumint a aquell territori en la més horrible amargura.

Manifesta lo Govern grech que no vol que s' estimi
sa actitud com jaclanciosa ni com egoista, é invita a
las cancellerías europeas pera que posadas d' acort ex-
pressin en quina forma y moment garantirán la se-
guridad personal dels cristians de Creta, precisant lo
género d' autonomia que s proposan otorgar a Creta,
per ser la paraula autonomia susceptible de tan diver-
sas interpretacions.

Diu lo Govern grech que está segur de que la in-
mensa majoría dels cretenses desitja la unió a Grecia,
pero que no pretén imposarse ni exigir que la voluntat
d' aquell poble esperimentí la menor coacció per part
de las tropas y de las autoritats gregas.

Sentadas aquestas premisas, diu la nota, lo Govern
grech no s' oposa a la retirada simultánea dels exér-
perillosissima, cual sería la de... de que s
entengues que desertava de son puesto d' honor.

La nota del Govern grech es molt elogiada per ve-
nir redactada en termes deferents y cortesos.

A Atenas se confia en que per efecte d' aquesta no-
ta podran evitarse midas violentas, entaulant noves
negociacions que conduheixin a una solució adecuada
pera tots.

Los despaijs de Constantinopla diuen que la «Su-
blime Puerta» s' adhereix en principi a la nota de las
potencias, proposant la autonomia de Creta, pero re-
servantse lo dret d' examinar los medis que deuen
emplearse pera la aplicació d' aquest régimen; y a
condició de que continui la isla baix la soberanía del
Sultá y s respecti la integritat del territori otomá.

De Atenas comunican que la contestació a la nota
de las potencias ha sigut discutida en Conseli de mi-
nistres y aprobada per lo Rey, fentse constar en ella
que no es possible fer retirar las tropas y la escuadra
de Creta, per los grans desordres que succehirian en
la isla al retirarse las tropas gregas.

Al mateix temps s' ha ordenat al coronel Vassos
que se sostingui en las posiciones que ocupa a Creta.

També dihen de Atenas que ls barcos de la escue-
dra internacional anclats en aiguas de Selinos canone-
jan la platja pera intimidar a als insurrectes possessio-
nats d' ella.

Alguns periódichs de Paris, a la vegada que acon-
sellan a Grecia que se someti als acorts de las poten-
cias, fan notar que ab sa actitud ha lograt part de lo
que volia Grecia, donchs ha conseguit la autonomia
pera Creta.

Afegeixen dits periódichs que si ls cretenses aspi-
ran a la anejió a Grecia, la autonomia los podrá con-
duhir ab lo temps a la unió anhelada.

Segons telegramas de Nova York que l ministre
grech a Washington ha rebut, é inmediatamente ha pu-
blicat, un manifest dirigit als subdits helens residents
en los Estats Units, invitantlos a regressar a son país
que necessita lo concurs de tots sos fills.

Al temps s' organisan ab gran activitat, per una
junta nombrada al efecte, meetings y reclutas de yan-
kees pera organizar expedicions que, ab armas y mu-
nicions, han de sortir en bren pera Grecia.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS
del día 9 de Mars de 1896
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÒMETRE aneroides	GRAU d'humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m. 3 t.	758 759	73 71	0'0	4'7	Ras	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS classe	e an
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m. 3 t.	Sol. 39 Sombra 18	9	10 16	S. S.	Cumul. Id.	0'3 0'5

La companyia d'òpera italiana que actua en nostre teatre, nos anuncia pera la nit d'avuy l'estreno de la preciosa obra del celebrat mestre Mascagni «Cavalleria Rusticana».

Los molts elogis que s'han fet de la partitura d'aquesta òpera, fa esperar que'l Teatro Fortuny se veurà favorecut per extraordinaria concurrencia y que entre aquesta no hi faltaran tots los aymants de la bona música.

Aquesta nit si s'rneuneixen suficient número de senyors regidors l'Excm. Ajuntament celebrará sessió de primera convocatoria.

Lo Tribunal Suprém ha casat la sentència que dictá la Audiencia de Tarragona contra Joseph Borrás (6) Berena autor de la mort del Alcalde de Arnes imponentli la pena de mort.

De conformitat ab la defensa la sala de lo Criminal ha condemnat al referit Borrás a la pena de cadena perpétua.

La notable diva Josefina Huguet, segons carta que de Odessa (Russia) tenim a la vista, acaba de ser objecte de la més gran y entusiasta ovació que s'registra en los anys del Teatre Municipal de dita ciutat, ab motiu de la funció que doná a benefici seu, posant en escena la bonica òpera «Il Barbiere de Siviglia», de qual paper de Rossina, nos diu nostre comunicant, ne feu una verdadera creació.

En la llistó de música la Sra. Huguet cantá la gran ària de Lakme y en lo bis «Las variaciones de Proch» y una «Belas» de Verdi sentint sempre frenético.

Lo palco escénich quedá convertit en un jardí y a més dels bouquets y rams de flors fou obsequiada ab varis valiosos regalos entre ls quals citarém pera que s' vegi la importancia que tindria la funció, los següents:

Un servey de taula de plata, regalo de la empres; un joch de thé, de plata; un joch de pendre postres, de plata; un gran vas de beure cervesa, de plata; un servey de posar sal ab sis salers, de plata; un bonich rellotje montat en porcelana travallada; un mocador de seda rus brodat; un servey de pendre gelats de plata; dos anells ab brillants; tres «prendidores» de perlas, safiros y esmeraldas y un cinturón de plata.

La Sra. Huguet, terminada la funció, encara senti novas ovacions puig una munió d'estudiants l'esperaren al carrer pera aclamarla y seguiren al cotxe que conduhia a tan admirada artista fins al Hotel ahont s'hostatjava.

En la societat «El Alba» se representará'l diumenge próxim lo magnífich drama del aplaudit autor don Angel Guimerá titulat «Mar y Cel».

Lo cinematógrafo, situat en los porxos de la plassa de Prim, continuarà obert al públich fins lo próxim divendres.

A Fransa creuen que ha arribat ja la primavera, fundantse pera aixó en que s'han vist ja en lo Alsacia las primeras cigonyas, que s'consideran com precursoras de la estació de las flors.

Fá vuit dias se presentá a Cesney, a la entrada del vall de Saint Amarin, una parella d'aquets animalets, y en los dos dias següents se vegeren arribar a Robestsau, aprop de Strasburg.

Encara quan la temperatura que s' disfruta sembla ja presagiar la proximitat de la primavera, no pot ser aquest indicí tan digne d'apreciar com la arribada de las cigonyas, cual maravellós instint deu garantir contra tota equivocació.

De la Revista Minima de Clarín que ahir publica un colega de Barcelona, reproduhim lo present párrafo porque en ell son autor se retrata ab una exactitut que difícilment ho faria cap altre de sos admiradors:

«Per fi... Galdós emborróna dotze cuartillas y confecciona'l discurs académich. ¿Que de qué tracta? d'aixó, de qualsevol cosa... del Sr. Garlindo de Vera... en general, y de la novela... en general.»

¿Está bé'l discurs? Com vostés valguin. Sí, está bé; clar ¡no faltava més! Seria ja massa desdeny en Galdós fer lo tonto devant dels Srs. Cheste, Catalina, Ayuso, etc., etc. Lo discurs es discret, correcte, clar, concís, substanciós... pero no arriba ni ab molt al brindis de Torquemada en lo célebre banquet que li dedicaren sos apassionats. Com que aquell brindis es la oració de sobretaula més graciosa que recordo després de las de D. Quijote.

La contestació de Menéndez y Pelayo a Galdós es un estudi ràpit pero concisusut. imparcial y perspiciós del art de nostre gran novelista. He tingut la satisfacció de veure que Menéndez coincideix ab varis de mos judicis particulars aprop del carácter literari de Galdós y de tal ó qual obra seva. Aixís, per exemple, com jo havia dit en la biografía de D. Benito, publicada en un folleto, Menéndez nota en la obra inmensa de nostre Balzac (Menéndez, com jo havia fet, lo compara ab Balzac) la ausencia del... *lirisme*. Pera Menéndez «Fortunata y Jacinta» que no cridá molt la atenció es de las millors novelas de son autor, y aixó mateix digué jo, encarque ningú allavors feu cas quan se publicá «Fortunata y Jacinta». Vérgis lo meu llibre «Mezcilla» ahont ha d'estar l'article en que vaig examinar eixa novela. No estich segur de que estigui en aqueix llibre, pero en algun meu, de ficso.

Per cert que un de nostres últims chicos de la prensa s'atrevis a dir que jo acusava de plagiar a Menéndez y Pelayo. Y lo que jo deya era que aquest gran treballador no hauria llegit mos humils articles, per tenir cosas de més profit que fer; y que sens dupte las afirmacions sevas, semblants a las mevas eran coincidencias que a mí m'omplien d'orgull.

¿Es aixó anomenar plagiar? Jo quan vall dir quelcom ho dich. Per exemple, aqueix Gil Blas de Santillana que tants desatinos diu en *El Dia* me sembla un «majadero». Y sens perifrasis ni eufemismes ho anomeno: «majadero.»

¿Que se li va morir l'avia Sr. Clarín?

Llegim en un apreciat colega que s'ha publicat la següent interessant Real ordre, pera tots los minyons que tingan alegada exempció del servey actiu de las armas.

«Vista la instancia elevada a aquest ministeri en sollicitud de que s' dicti una disposició declarant que pera la confirmació de las exempcions legals de que tracta l'art. 87 de la Lley, en quant als minyons dels reemplaços de 1894, 1895 y 1896, no sia necessaria la instrucció de nous expedients, bastant una informació pera la que s'acrediti no haver variat las condicions de la familia del interessat salvo lo cas de que s' fés oposició per los demés minyons.

S'ha disposat:

Primer. Que es aplicable a la revisió d'exempcions lo determinat en lo párraf segon del art. 98 de la lley y 71 del reglament sens que puga ser admesa, per tant, la proba testifical sino pera aquells fets que no sia possible acreditar documentalment, poguent utilitzar del primer expedient los documents que justifiquin fets no subjectes a alteració, com partidas de naixement, defunció y matrimoni y las certificacions del número de germans que tenen los minyons.

Segon. Que la viuda que pretengui la exempció de son fill, deurá comprobar ab certificació del encarregat del Registre civil que continúa en lo mateix estat de viuda, així com viuen las doras dels fills casats, y si estiguessin viudos, que viuen així mateix los fills d'aquets; y

Tercer. Que es necessari igualment acreditar la existencia dels pares, mares, avis ó orfes mantinguts per los minyons que pretenen la exempció, de conformitat a lo determinat en lo capítul quint del reglament pera la execució de la vigent lley de Reemplazos».

Es aquesta una mida molt ben presa, puig tendeix a estalviar molta feya a las oficinas públicas y no pocas pessetas als interessats.

Lo Cónsul de S. M. lo Rey de Grecia a Barcelona, Sr. Muzzopulo, ha facilitat copia del següent telegrama a *La Revuivensa* rebut del seu Soberá, en contestació al Missatge de las associacions y periódichs catalans que fou entregat lo dissapte al esmentat senyor:

«Sa Magesté le Roi, très touché des manifestations philhéliennes des sociétés catalanes, exprime ses sincérs remerciements.—Maréchal de la Cour, Papparisopoulo.»

Segons nota que se 'ns ha facilitat per la Administració de Consums, lo recaudat ahir per varias especies puja la cantitat de 604'47 pessetas.

A proposta de la secció d'Agricultura, lo Foment del Treball Nacional ha elevat una instancia al ministre de Foment, sollicitant la creació de cátedras de Agricultura en las Escuelas Normals, ab objecte de difundir los coneixements agricolas entre las classes rurals.

Relació de morts a Cuba desde primer de Janer de 1896.

- Magí Canes Alemany, de Pauls.
- Abdon Carnicer Llagostera, de Vilallonga.
- Joseph Capera Sánchez, de Tortosa.
- Anton Cañas Palau, de Bañeras.
- Eusebi Cabré Anglés, de La Morera.
- Carles Clariana Vidal, de Valls.
- Pere Casanova Bereguer, de Reus.
- Ramón Capdevila Vila, de Prades.
- Anton Carrete Porto, d'Alcover.
- Modest Compte Grifol, de Torroja.
- Prudenci Cruset Tapiró, de Riudoms.
- Joan Celma Soler, de Conesa.
- Carles Carmen Expósito, de Tarragona.
- Joseph Cedron Compte, de Valls.
- Pere Coma Baiges, de La Riba.
- Raimundo Corbella Busquet, de Vilavertr.
- Eugeni Costa Carrera, de Montblanch.
- Joseph Cubells Cubanete, de La Palma, del Regiment de Sevilla.
- Anton Costa Dollón, de Cabra.
- Ramón Cid Arlot, de Sant Carles.
- Joseph Chiles Arteaga, de Tarragona.
- Magí Cucurull Ferrer, de Valls.
- Prudenci Codina Raventos, no diu lo poble pero servia a marina.
- Francisco Cluá y Cluá.—Pere Casas Gomez del Regiment Infanteria d'Espanya.
- Emili Durán Rivas, de Reus.
- D. Francisco Diaz Hidalgo segon Tinent d'Infanteria, de Reus.
- Vicens Diego Pérez, de Ribarroja.
- Aleixandre Domeach, de Gandesa.
- Joseph Descarrega Pujalés, no diu lo poble.
- Anton Domingo Ortega, de Rindoms.
- Pau Dosnele Bonet, de Prades.
- Joseph Duch Andisé, Rocafort.
- ... no diu a ahont es, servia a Cassadors Alfonso XIII.

Segons relació lo divendres últim en lo Ministeri y que nos comunica nostre distingit amic D. Pere Inglada, han mort en la isla de Cuba los següents soldats naturals d'aquesta provincia:

- Vicens Reus Querol, de Villalba.
- Domingo Briansó Vidal de id.
- Alfredo Sagrañes Soler, de Reus.
- Joseph Llaudó Carbonell, de Tortosa.
- Pere Güell y Casas, de Bot.
- Manel Ferrer Gironés, de Ribarroja.

En lo Registre de morts en la isla de Cuba que s' porta en lo Ministeri de la Guerra apareixen los següents individuos naturals d'aquesta provincia:

- Carles Albiol y Albiol, de Godall.
- Carles Alberich Plá, de Santa Bárbara.
- Vicens Abell Lluscadós, de Mas de Barberans.
- Longinos Velarde Calcena, de Tivisa.
- Joan Valls Torrens, d'Ulldecona.
- Daniel Bacil Audi, de Roquetes.
- Agustí Conesa Beltrán, de Tortosa.
- Lleó Boy Beltrán, de Tortosa.
- Tomás Benaiges Mirola, de Rasquera.
- Francisco Benaiges Benaiges, de Rasquera.
- Vicens Blanchar Ripollés, de Cénia.
- Miquel Vilaplana Vilanova, de Flix.
- Ricardo Villanvi Martorell, de Tortosa.
- Rafel Alvares Rinas, de Barberá. Servia en lo batalló de Telégrafos y morí lo 31 d'Octubre a la Habana.
- Francisco Alomá Alandro, de Montblanch.
- Anton Ballester Plana, de Rocafort de Querol.
- Joan Vila Pens de Plá de Cabra.
- Joseph Benavet Juncosa, de Plá de Cabra.
- Martí Balsells Rovira, de Plá de Cabra.
- Anton Vila Guardiola, d'Esplugas de Francolí.
- Joseph Branqué Pons, d'Esplugas de Francolí.

SECCIO OFICIAL

Empresa Hidrofórica

Segons acort de la Junta General de Srs. Accionistas celebrada lo dia 28 del passat Febrer, lo próxim

diumenge, dia 14 del corrent, de 9 a 12 del matí, en lo local de la Societat carrer Sant Jaume, número 24, principal, comensarà lo pago del repartó de beneficis del exercici de 1896, y seguirà després los dias 15 y 16 de 12 a 1 de la tarde.

Reus 7 de Mars de 1897.—Lo Secretari, Francisco Benavent.

Registre civil

del dia 8 de Mars de 1897

Naiements

Teresa Pons Granell, de Salvador y Josepha.—Joseph Ollé Certañá, natural de Francisca.—María Ollé Cañellas, de Joan y María.—Magdalena Gavaldá Badiá, de Vicens y Francisca.—Joseph Cabré Plana, de Joseph y Magdalena.—Manuela Trill García, de Joseph y Manuela.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Jaume Gros Salas, 17 mesos, Montserrat, 22.—Joaquín Pena Cabré, 9 mesos, Pujol, 17.—Francisco Montlleó Galofré, 71 anys, Creu Vermella, 34.—Salvador Cailá Llevat, 76 anys, Carme baix, 57.—María Escolá Nogués, 60 anys, Sant Tomás, 11.—Manuel Beltrán Ortis, 55 anys, Hospital Civil.—Manuela Porta de Solans, 66 anys, Arrabal de Robuster 9.

Matadero Públich

Bestiars sacrificats pera 'l consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos.	Grams	Satisfet Pts.	Cts.
Bous					
Badellas					
Bens	44	637	800	127	56
Cabrils	1	2	400	0	48
Tocinos	8	597		131	34
				259	38
Desputllas de bestiar de llana y pel				11	13
Total sdeudo				270	51

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Meliton.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy a dos quarts de set de la tarde 's comensarà la Novena de Sant Salvador d' Horta que 's venera en l' altar de Sant Antoni, situat en la capella de la tercera Ordre. Segueix lo mes de Sant Joseph a dos quarts de set del matí a excepció del divendres que 's farà després de las funcions del «Via Crucis» y Miserere.

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)

Continua 'l Mes de Sant Joseph, quals exercicis se celebrarán durant la Missa de las 8.

Parroquia de la Purissima Sanch

Continúa lo mes de Sant Joseph que 's diu tots los dias de feyna a dos quarts de 8 y a las 8 en los festius, durant la santa missa.

Sant de demá.—Sant Eulogi.

SECCIÓ COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 7

De Bilbao y Barcelona en 29 dias vapor «Cabo Creux», de 993 ts., ab dos bocoyos buyts a Soler y Fenech, 2 id. a Pau Martí, 8 botas buydas a J. Vilá y Granada y 85 bultos sachos buyts a J. Vilar Tomás, consignat a don Marián Peres.

Despatzadas

Cap.

Entradas del dia 8

De Rouen y Valencia en 24 dias vapor «Denia», de 1.053 ts., ab 100 bocoyos de ví a la ordre, consignat a don A Más y Karch.

De Cette en un dia vapor «Correo de Cartagena», de 258 ts., ab 810 bocoyos buyts y 7 bultos varis efectes.

Despatzadas

Pera Civitavechia berganti goleta «Eugenia», ab lastre.

Pera Marsella y escalas vapor «Cabo Creux» havent embarcat: Pera Cette, de Lluís Quer, 84 bocoyos de ví, de Wagner et Fiechter 85 id. 2 sachos de café y una caixa efectes, de J. Planchón, 15 bocoyos de ví, de J. G. Barger 108 idem id. de Gohtelle et Mitjavile 14 id. id. y de Grau Sabater y C., 2 caixas atmetlla.—Pera Marsella, de C. Nicolau, 2 botas oli, de J. Lahon, se 166 sachos mineral, de M. Solin y companyia 70 sachos avellana, de A. Piana 25 id. de Catalá y Querol

20 id., de F. Montagut y C.º 60 id. de Grau y Sabater y C.º 100 id. y de Casaseca y Terré 7 bultos sachos buyts.

Pera Cette vapor «Correo de Cartagena», havent embarcat 444 bocoyos de ví.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realizadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior.	63'10	Fransas.	93'50
Exterior.	75'20	Cubas vellas.	99'50
Colonial.		Cubas novas.	99'15
Norts.	93'65	Aduanas.	93'65
Obligacions Alemanas.	79'	Oblig. 3 010 Fransas.	

PARIS

Exterior.	68'56	Norts.	
Paris.	97'80	Londres.	32'15

GIROS

Nota de las operaciones de Bolsa que 'ns ha facilitat l' agent D. Joaquím Sociats representant en aquesta plassa de la casa de Barcelona J. Marsans Rof.

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	63'10	Fransas	
Exterior	75'20	Orenses	
Amortizable	75'50	Cubas 1886	92'50
Aduanas	93'65	Cubas 1890	79'15
Norts	23'70	Obs. 6 010 Fransa	92'25
Exterior París	58'68	Obs. 3 010	51'25
París	27'80	Londres	32'15

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Londres	90 d/v.	00'00 diner	8 d/v.	00'00
Paris	8 d/v.	00'00	Marsella	00'00

VALORS LOCALS

Gas Reusense.	010	010	010
Industrial Harinera.		550	0
Banch de Reus.		600	0
Manufacturera de Algodon.	75	100	0
C.º Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.			415

Diversions públicas

Teatre Fortuny

Gran Companyia d' ópera italiana dirigida per lo mestre D. Modesto Subuyetas Bach.

Funció pera avuy.—4.º d' abono.—Se representará lo primer y quart acte de la aplaudida ópera «La Favorita» y estreno de la preciosa é inspirada ópera en un acte «Cavalleria Rusticana» en qual obra debutará lo celebrat primer D. Angel Feliu de Constanti.

Entrada general 3 rals.—A 3 quarts de 9 en punt.

TELEGRAMAS

Madrid 9.

La cuestió política segueix molt confosa y embohicada, donats los procediments empleats per lo senyor Cánovas pera resoldre 'ls conflictes.

Respecte al partit lliberal lo Sr. Sagasta ha manifestat que no existeixen las suposadas diferencias de criteri entre 'ls exministres, ja que tots se troban absolutament conformes en apreciar la gravetat de la actual situació política y la conveniencia de que 'ls liberals implantin las reformas de Cuba, para evitar que sian falsejadas per los conservadors.

Afirma 'l Sr. Sagasta que 'l partit lliberal está en millors condicions pera véncer tots los obstacles y desenrotllar una política nacional ampla y adecuada a las circunstancias.

Lo general Martinez Campos ha manifestat també que ab l' actual Govern no li seria possible anar a Cuba, porque te rebudas ofensas y ni li cumplí la promesa de plantejar las reformas. Y no sols aixó, ha dit lo general, sino que 'l Sr. Cánovas prepará ma anulació, indicantme que las reformas eran un problema que devía resoldre 'l Govern y que, en tot cas, devía 'l Governador general exposar la conveniencia de las reformas per medi d' ofici.

Apart las manifestacions dels Srs. Sagasta y Martinez Campos, la situació actual no ha agravat ab la actitud del Sr. Romero Robledo que, acabada la paciencia, exigeix una modificació ministerial para donar entrada en lo Gabinet a varis de sos amichs.

Lo Sr. Cánovas se resisteix a la crisi, pero comprén que si obra las Corts ab aquest Ministeri, lo senyor Romero empendrá activa campanya, votant en las seccions contra 'ls candidats adictes.

Sobre aquestos assumptos conferenciaren los senyors Cánovas y Romero, circulant ab tel motiu rumors de crisis.

Creyém que aquestos rumors son prematurs, puig la modificació ministerial aumentaría las dificultats ab que lluyta 'l Govern.

—Telegrafian de Saragossa que la partida carlista de Escatrón s' ha internat a la provincia de Teruel.

Ha tallat lo telégrafo en varias seccions y sembla que ha exigit diner en algun poble.

—Un telégrama oficial de la Habana diu lo següent:

Una petita partida insurrecta tirotejá 'l fort de Guines.

Cremá varias casas de guano fora del recinte. Foren rebutjats y perseguits per la columna del coronel Tort.

Lo fet careix per complet d' importancia.

Publica aquesta nit «La Epoca» lo següent sueltó:

«S' ha dit aquesta tarde a última hora, ab referencia a telegramas rebuts per banquers, que las tropas de la columna Lachambre havían pres a Salitrán després de renyit combat en que l' enemich ha tingut moltas baixas, y nosaltres algunas, encarque menors en xifra, comptantse entre ellas al general Zabala».

—S' ha insistit aquesta tarde, ab referencia a noticias rebudas en los centres oficials que en las operaciones de Parañaque havían resultat varis soldats ferits.

Segons telégramas de varis corresponsals de Cayo Hueso han causat gran impresió a la Habana las noticias del atach y entrada dels insurrectes en lo poble de Guines.

Diu que 'ls rebeldes casi foreu amos del poble: es saltaren varias tendas, cremaren algunas casas y mataren a dos vehins. Altres vehins resultaren ferits.

Lo Govern no te noticia de que cap partida hagi entrat a Guines y ho considera una de tantas invencions que 's fan circular per los laborants.

—Segons noticias de bon origen que acull «La Epoca» d' aquesta nit, careixen de fonament las indicacions tetas per un corresponsal de que 'l Govern pensi enviar a Cuba al general D. Sabas Marín pera que s' encarregui del govern d' una part de la isla.

—Ha arribat a Nova York ab sa familia l' agitador Sanguily, essent rebut per la Junta revolucionaria y per la plana major dels laborants que l' abraçaren ab carinyo.

París 8.

Acaba de rebre l' «Heraldo» un telégrama de Londres, dihent que la manifestació que s' anunciava pera avuy, ha estat mal oaganisada; no obstant, a Hyde-Park, han acudit unas 3.000 personas.

Han concorregut a la manifestació músicas, banderas inglesas y gregas y varis estandarts.

Entre 'ls oradors hi ha hagut membres del Parlament, capellans, obrers y altres personatjes.

—Per primera vegada desde que caygué l' imperi a Fransa, la Reina Victoria d' Inglaterra estará lo dijou a París y celebrará una conferencia ab lo president M. Faure.

Aquesta entrevista ha sigut preparada per lo príncep de Giles y M. Hannotau en un esmorsar en l' últim viatge fet per lo primer a París.

S' atribueix gran importancia a aquesta conferencia.

—Telegrafian de Viena, dihent que ab motiu de las eleccions, durant la passada nit, los socialistas d' una població (lo nom d' ella es ininteligible) promogueren un escándol, havent sigut precisa la intervenció de la forsa armada.

La tropa feu foc contra 'ls alborotadors, resultant 2 merts y 6 ferits.

SE • RETRATA •

TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y 'LS LABORABLES A PETICIO.

NOVAS FOTOGRAFIAS EN COLORES. OPERA tots LOS DIUMENGES.

TORRES. FOTOGRAFO

Passoig de Mata, 12, REUS

Dias de despalg tots los festius.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilafranca).
 12:11 t. mercancías, segunda y tercera.
 1:57 t. correo (per Vilafranca).

De Barcelona a Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Vilafranca).
 15:18 t. per id. id.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus

4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus a Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona a Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus a Lleyda

8:10 m. — 5:29 t.

De Lleyda a Reus

5:30 m. — 3:50 t.

De Reus a Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí a Reus

9:58 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona a Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia a Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓN DE CORREOS DEUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,	8:30 m.
De Barcelona (per Tarragona)	8:30 m.
De id. directe	10:30 t.
De id. id.	1:30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 n.
 De Madrid y Zaragoza 9:30 t.
 De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 27 de Noviembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per a Barcelona a las 5:00 m.
 Per a id. a las 2:00 t.
 Per a Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Per a id. id. (per idem) a las 2:00 t.

Per a Tarragona, directe a las 7:00 n.
 Per a Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrasa y sas línas a las 8:00 m.

Per a Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 4:00 t.

Los pobles servits per peatons a las 9:00 m.
 NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde l' dia 1 de Octubre de 1896.

Sortidas de Reus: 4:10, 9:06 matí; 2:32 y 5:43 tarde.
 Sortidas de Salou: 4:56, 10:46 matí; 5:10 tarde y 7 nit.

Las horas se regeixen per lo meridià de Madrid.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Mars de 1897

LINEA DIRECTA PERA L' RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Mars directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

FRANCE

LINEA PERA L' BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 del Mars lo vapor «Bearn»
 lo dia 26 de Mars lo vapor «Bearn»

Consignataris a Barcelona, RIOL y C., Plassa de Palacio.—Barcelona.

LO SOMATENT

Diari regionalista d' avisos y noticias

Preus de subscripció

En Reus, un mes.
 En provincias trimestre
 Extranjer y Ultramar
 Anuncis, a preus convencionalis.

Pesetas 1
 3 50
 7

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
 En Barcelona, Litografia Mallofré, plassa Sant Jaume, 3.
 No's retornan los originals encara que no's publiquin.

TORRES
 FOTOGRAFIA
 OPERATOTS
 LOS DUMENGES
 PASSAJE DE MATA, 15.
 REUS

Respecte al partit liberal lo Sr. Sagas ha manl...
 A part las manifestaciones dels Sr. Sagas y Martí...
 der Campos, la situació actual no ha gravat ab is...
 scit del Sr. Romero Robledo que, ocupada la p...
 ca, exigir una modificació ministerial per donar...
 entrada en lo Gobnol a varis de sos amichs.
 Lo Sr. Gálvez se resistia a la crisi, pero com...
 preu que si obra las Cortes ab aquest Ministeri, lo...
 d'yer Romero empenharia activa campanya, votant en las...
 seccions contra la candidatura abdicata.

SECCIO RELIGIOSA
 CULTA RELIGIOSOS
 Parroquia de Sant Francesc
 Parroquia de Sant Miquel
 Parroquia de Sant Josep
 Parroquia de Sant Joan Baptista
 Parroquia de Sant Antoni
 Parroquia de Sant Miquel
 Parroquia de Sant Josep
 Parroquia de Sant Joan Baptista
 Parroquia de Sant Antoni

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.